

[Larsen (Bjerre).]

som fleraarigt Lejemaal. Og i Landbo-kommissionen af 1894 var der et stort Mindretal, hvortil Venstres Folk hørte, som var stemt for, at der i den kommende Jordlovgivning maatte skabes Adgang ikke alene til offentligt Fæste, men ogsaa til Ekspropriation.

Dette sidste skal jeg ikke gaa ind paa, da vi tidligere har drøftet det Spørgsmaal. Som Forholdene ligger, skal jeg ikke komme ind paa, hvorledes Venstres Stilling til Ekspropriationen har været, selv om der kunde citeres ikke saa faa Udtalelser fra Rigsdagstidende, hvis man vilde tage tidligere Aargange frem, som viser, hvorledes Venstre har stillet sig i saa Henseende, og som viser, at Venstre ogsaa er gaaet ind for dette. Men det, som er Kærnen i Sagen i Øjeblikket, er altsaa Fæsteformen. Og de Forhandlinger, som førtes forud for Gennemførelsen af den første Husmandslov i 1899, viser, hvorledes flere af Venstres daværende Medlemmer af Folketinget har udtalt sig til Gunst for Fæsteformen.

Jeg har et Par Citater her fra Samlingen 1896, som jeg haaber at faa Tilladelse til at oplæse. Sp. 1828 siger Jensen (Bælum):

„Skønt ... mange af os ...“

— i Kommissionen —

„holdt paa Fæste i Begyndelsen, og gav jeg kun Fæste mod, at vi stillede Forholdet saa gunstigt, at selv den fattigste Landarbejder kunde komme med.“ Altsaa, de opgav Fæstet, fordi der maatte gives Indrømmelser, mod at Loven kunde faa saa god en Virkning, at den fattigste Landarbejder kunde komme med.

Og Spalte 1848—49 siger Lucas P. Ovesen:

„Jeg har nu aldrig været nogen stor Tilhænger af Fæste Men det Fæste, som her var taget Sigte paa, var en helt anden Slags Fæste, det var Statsfæste, og der har man ikke en enkelt bestemt Mand som Bortfæster, det er Staten, der bortfæster, og det er jo en væsentlig Forskel.“

— og ud fra denne Betragtning gaar det daværende ærede Medlem da ind for Fæsteformen.

I Samlingen 1897 viser det sig ogsaa, at nuværende Landstingsmand Thomas Larsen peger paa, at det ikke skulde være et Ejerforhold, men et Brugsforhold; og han udtaler: Brugsret har adskillige Fordele fremfor Ejerret.

Saaledes kunde der oplæses det ene Citat efter det andet fra tidligere Aar-

gange af Rigsdagstidende, hvor Venstre ret kraftigt er gaaet ind for Fæsteformen. Saa sent som i 1917 viser det sig, at Venstre stadig er paa den rigtige Vej. Da sagde forhenværende Folketingsmand Søren Svendsen ...

Formanden: Jeg anser det ikke for nødvendigt at oplæse alle disse Citater under Behandlingen af Ændringsforslagene. De hører nærmest hjemme ved tredje Behandling.

Ordføreren (Larsen [Bjerre]): Men foruden de Citater, jeg her har oplæst, og flere lignende foreligger der ogsaa en Programudtalelse fra et Møde, der afholdtes af Venstre i Februar 1919, hvor der ogsaa gaas ind for offentligt Fæste. Altsaa, Fortiden viser, at Venstre Gang paa Gang er gaaet ind for denne Besiddelsesform. Det, der hidtil har fundet Sted med Jordlovene fra Oppositionens Side, synes derfor for mig at være et Magtovergreb; en Til-sidesættelse af Folketingets Flertal. Vi har jo set, hvilken Skæbne der er overgaaet det andet Lovforslag, som er sendt op til Landstinget, og selv om nu Venstre ønsker, at de foreliggende Ændringsforslag skulde indføres her, forekommer det mig, at den Stilling, som den højtærede Landbrugsminister her har taget ved, at han har forelagt dette Lovforslag, hvortil der nu er stillet Ændringsforslag, maa man samles om i Øjeblikket. For mig har det altid staaet saadan, at kan man ikke enes om et forelagt Lovforslag, fordi det ikke er i Stand til at samle de forskellige politiske Partier, saa maatte man i alt Fald kunne enes om at fortsætte, om end kun for et Aar, med det, som har været anvendt i en lang Aarrække, og som har vist sig at være af overmaade god Virkning for en fornuftig og formaalstjenlig Udstykning. Jeg vil derfor slutte med at anbefale det høje Ting at stemme imod de Ændringsforslag, der er stillet fra Venstres Side, idet jeg anbefaler det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse i uændret Skikkelse. Jeg synes, det er rimeligt og naturligt at fortsætte med det gamle og prøvede System, indtil man er enedes om noget nyt. Hermed anbefaler jeg Lovforslaget til ærede Medlemmers Velvillie og til Vedtagelse.

Madsen-Mygdal: Som jeg udtalte ved dette Lovforslags første Behandling her i Tinget, er vi fra vor Side villige til, naar det viser sig umuligt at opnaa en